

Věc: připomínky Svazu obchodu a cestovního ruchu ČR k Senátnímu návrhu zákona o prodejní době v maloobchodě a velkoobchodě – sněmovní tisk 275/0

Svaz obchodu a cestovního ruchu ČR, reprezentující provozovatele velko- a maloobchodních prodejen všech velikostí, tedy i těch nejmenších, s návrhem tohoto zákona **zásadně nesouhlasí**. Návrh takového zákona znamená **zcela nepatřičný a neodůvodněný zásah do liberálního podnikatelského prostředí** a je jedním z pokusů vedoucích k jeho umělé a tím i nebezpečné regulaci. Jde o pokus vedoucí k omezování principů svobodného podnikání a vnášející riziko další postupné regulace obchodování. Jde o návrh právní normy, která by šla proti občanům – zákazníkům a jejich zájmům a tím samozřejmě i proti obchodníkům.

Obecná připomínka

Svaz obchodu a cestovního ruchu ČR se k předchozím pokusům o omezení prodejní doby ve velko- a maloobchodě mnohokrát vyjadřoval, nikdy však nenalezl sebemenší důvod a nutnost k tomu, aby stát vědomě a záměrně zasahoval do vztahu nabídky a poptávky, jako jednoho ze zásadních principů tržního hospodářství. Pokud by nebyla poptávka a zájem spotřebitele, obchodníci by tomu prodejní dobu rozhodně (z mnoha důvodů) přizpůsobili.

Návrh zákona je vlastně postaven na jediném důvodu, a to evropském principu sladění pracovního a rodinného života. Tento jistě neoddiskutovatelný a nezpochybnitelný princip však předkladatel návrhu zákona nadřadil naprosto všem dopadům, které by daná regulace přinesla. Starost o rodinný život spoluobčanů je jistě potřebná, avšak je zcela nepatřičné (a jistě i neúčinné a nedůstojné) regulovat ji prostřednictvím zákona. Lehce pak lze oponovat argumentem, že ve volné době zákazníci často uskutečňují rodinné nákupy (naopak od jiných činností), ať již je to dobře či špatně. Navíc mnoho rodin spojuje výlet do přírody s nákupy, či jenom návštěvou obchodů při svém návratu domů. Šetří tak čas, pohonné hmoty i přírodu. Jde totiž i v tomto případě o zájem a volné rozhodnutí svobodného člověka. Rovněž EU, na kterou se návrh odvolává, ponechává tyto záležitosti na národní úrovni, kde lze nejlépe posoudit potřeby hospodářství, zaměstnanosti, národních, kulturních aj. návyků tak, aby také prodejní doba pokud možná vyhovovala všem.

Návrh pak zcela jistě abstrahuje od přání občana – spotřebitele. Délka prodejní doby patří ke službě pro zákazníka a umožňuje mu potřebný komfort k nákupu, výběru zboží, rozhodování atp., rozhodně však znamená méně stresů z nakupování. K tomu samozřejmě patří i to, že spokojený zákazník je kapitálem obchodníka a jednou z podmínek jeho úspěšného podnikání. Předkladatel návrhu zákona zcela pohrdl vyhodnocením hospodářského a finančního dosahu, když vůbec neuznal za vhodné a důležité se zabývat vyhodnocením dopadu do podnikatelského prostředí (RIA). Zřejmě správně tuší, že toto vyhodnocení by pro jeho nepromyšlený návrh znamenalo značnou překážku. Spokojil se pouze s hrubou spekulací, samozřejmě ničím nepodloženou, že „větší část tržeb se přesune do menších prodejen a do standardní prodejní doby, čímž nedojde k výpadku zdanění“. Výsledné shrnutí, že „nároky na státní rozpočet jsou předem neodhadnutelné, avšak minimálního rozsahu“ nejsou snad ani komentovatelné.

Sněmovní tisk č. 275/0 k senátnímu návrhu zákona o prodejní době v maloobchodě a velkoobchodě přichází v době, kdy vláda ČR vynakládá nemalé prostředky na aktivní politiku zaměstnanosti, zvažuje různé modely, jak zaměstnanost podpořit a hledá další cesty ke zlepšení situace v této oblasti i v oblasti podpory cestovního ruchu. Svaz obchodu a cestovního ruchu ČR jako reprezentant oboru, který je druhým největším zaměstnavatelem

v ČR, s největší naléhavostí upozorňuje na skutečnost, že právě regulace prodejní doby v daném sektoru, by znamenala nejen další pokles zaměstnanosti jako takové, ale především v segmentu obtížněji zaměstnatelné pracovní síly a studentů.

Regulace prodejní doby pouze některých subjektů v jediném odvětví je bezpochyby diskriminační. Nelze očekávat, že by zákon výrazněji napomohl rozvoji malého a středního podnikání (MSP), které potřebuje zcela jinou a zásadní podporu jak ze strany státu, tak i zákonodárce. Nehledě na to, že **přínos pro MSP nebyl předkladatelem vůbec ani analyticky ani jinak odborně podložen**. Pouze na okraj lze ke stávajícímu odůvodnění návrhu uvést, že rodinný život zaměstnanců malých prodejen je jistě stejně důležitý jako jejich kolegů z větších obchodních společností, k čemuž je třeba ještě přičíst menší vzájemnou zastupitelnost zaměstnanců malých prodejen, kteří se mohou jen stěží dohodnout na výměně směn, aby při tom nedošlo k porušení předpisů o délce pracovní doby.

Zanedbatelný není ani negativní přínos pro cestovní ruch. Turisté se totiž nepohybují jen v blízkosti letišť, vlakových či autobusových nádraží.

Navrhovaná úprava s největší pravděpodobností by vedla **ke snížení počtu pracovních míst a ke snížení mezd zaměstnanců pobírajících příplatky za práci o svátcích a práci v noci**.

Zásadní připomínky, zdůvodňující nesouhlas Svazu obchodu a cestovního ruchu ČR s navrhovaným zákonem:

1. stát chce přebrat právo a rozhodovat o tom:

- kde a jak lidé budou či nebudou trávit svůj volný čas
- kdy a kam mají občané chodit nakupovat (poškození osobní svobody)
- kdo může a kdo nemůže prodávat (podnikat)
- omezuje možnosti speciálních nákupů v době volna (zboží dlouhodobé spotřeby, textil...)
- stát limituje velkoobchodní firmy, které zásobují podnikatele v pohostinství a ubytovacích službách

2. jde o regulaci, která je vymahatelná pod pohrůžkou výrazného finančního postihu, tedy o zákaz, který znamená zásah do soukromoprávních vztahů podnikatelských subjektů

3. návrh je nepatřičným a neodůvodněným zásahem do liberálního podnikatelského prostředí

4. návrh je diskriminační vůči jedné skupině zaměstnanců, podnikatelů a zaměstnavatelů. Snížení prodejní plochy provozoven ze 400m² na 200m² pouze dále a bezdůvodně rozšiřuje diskriminaci na další skupinu obchodníků

5. návrh je v příkrém rozporu s aktivní politikou zaměstnanosti, naopak povede i ke zvýšení nezaměstnanosti

6. není pravdou, že uzavření prodejen na dobu sedmi dnů obchodníci na svých tržbách nepocítí. Tržby v průběhu svátků jsou naopak mnohem vyšší, než v běžný den

7. stejně tak není pravdou, že zaměstnanci nemají o sváteční směny zájem a nejsou za ně dostatečně ohodnoceni

8. rozhodně neposlouží rozvoji obchodu, cestovního ruchu (nákupní turistika) a dalších souvisejících služeb, rozvoji měst a obcí atp.

9. zákon by znamenal ztrátu komparativních výhod proti některým okolním zemím (především Německo, Rakousko) v době, kdy se všemožně snažíme (včetně využitím evropských fondů) o zvýšení konkurenceschopnosti

10. je zcela evidentní, že zákazníci mají o nákupy o svátcích zájem, je naprosto nesmyslné jim tyto služby odpírat, pokud to ekonomika provozu maloobchodní sítě umožňuje

11. návrh takového zákona by ve své podstatě z velké části šel proti občanům / spotřebitelům.

Praha 07. 08. 2014

Svaz obchodu a cestovního ruchu ČR